

BARN&UNG konferansen 2014

8.-9. mai i Kristiansand

Sørnorsk filmsenter AS, Kristiansand Kommune og Cultiva inviterte til en nasjonal konferanse om de filmfaglige tiltakene vi har for barn og unge i Norge. Her følger en kort rapport med noen punkter til videre diskusjon

Tonje Hardersen, filmrådgiver i Film&Kino med ansvar for filmsatsingen for barn og unge innledet konferansen under tittelen *PÅ VEI MOT STJERNENE?* med et tilbakeblikk på 'Handlingsplanen for Barn og Unges' begynnelse. Hva lå til grunn for handlingsplanen, hvilke utfordringer har vi hatt for å få terrenget til å stemme med kartet og hvilke utfordringer står vi overfor nå.

Utgangspunktet var så enkelt eller komplisert som

Boks 8.1 Departementets konklusjon om barn og unge:

- Innsatsen overfor barn og unge skal være en prioritert og integrert del av den samlede filmpolitikken.
- Ansvar for statlige, filmkulturelle tiltak rettet mot barn og unge i hele landet bør styrkes og koordineres bedre. **FILM&KINO** får hovedansvaret for tiltak rettet mot barn og unge.
- **FILM&KINO**, det nye filminstituttet og Kultur- og kirke departementet bør i samarbeid utarbeide en handlingsplan for satsingen på barn og unge.

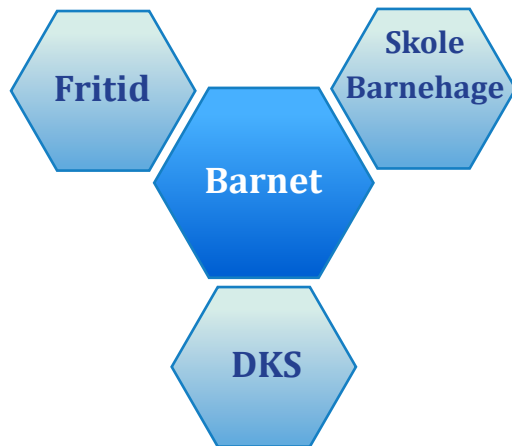
Aktørene delt opp på tre nivåer med forskjellig ansvar og tilgang til de unge

Film & Kino
Norsk filminstitutt
Norsk filmklubb-
forbund

Regionale filmsentre
Fylkeskommunen
Ungdommens
kulturmønstring

Kinoer/bygdekino
Skoler
Kulturskoler
Fritidsklubber
Medieverksteder

Med barnet i sentrum - skulle det være filmtilbud, som følger:

Tonje Hardersen påpekte følgende problemer:

- Små justeringer i starten
- Sviktende inntekter hos Film & Kino
- Skillelinjene mer uklare etter hvert
- **Manglende politisk engasjement**

Og hun mener, at følgende må til:

- Den nye filmmeldingen må faktisk bry seg om barn og unge
- Det må lages en målsetting
- Klare skillelinjer mellom aktørene
- Og selvsagt, målene må finansieres

TIL VIDERE DISKUSJON:

Det absolutt viktigste må være at få diskutert målsetningen med filmtilbudene til barn og unge

- **Hvorfor skal de ha et filmtilbud?**
- **Hva skal det inneholde?**
- **Hvem skal have ansvaret for det?**
- **Hvordan får vi politisk oppbakking og engasjement bak denne målsetningen?**

Det er tydelig, at vi p.t. har veldig forskjellige holdninger - og det skyldes uten tvil at vi ikke har en felles målsetning. En slik vil også være en forutsetning for at vi kan bli enige om, hvem som skal ha ansvaret. Til sammenligning har teatret ikke ansvar for at barn skal lære å spille eller se teater, på samme måte som det heller ikke er forfatterne som har ansvar for at barn lærer å lese og skrive. Det er i denne sammenheng interessant, at handlingsplanens bildeside er fylt med stjerner

og foredraget har tittelen 'På vei mot stjernene'. Ønsker vi med dette å finne flere talenter - og så må vi spørre oss - er det en riktig målsetning i 2014, hvor det er altfor mange søknader i forhold til midlene? Eller bør formålet være et annet?

Maciek Jakubczyk, leder i Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, Polen ga et bud på, hva målsetningen kan ta utgangspunkt i, i sitt foredrag USING FILM AS A TOOL FOR LEARNING.

New Horizon festival lager også kurs for barn og unge. Her tar de i bruk film som en virkemiddel i læring. De har ikke en målsetning om å bygge nye talenter og finne nye filmskapere, men å gi de unge et redskap til å lære og forstå deres omverden og gjennom det også forstå filmmediet.

New Horizons Association lager festivaler, distribuerer, driver kino og arbeider med det unge publikum. En del av arbeidet består i å lage film med de unge ut fra følgende målsetning:

Og han forklarte det med følgende underpunkter:

A way of learning cinema language:

- From idea to final image
- Shooting/viewing
- Literature/film – ways of expression

discovering the world:

- Going outside the classroom
- Meeting strangers
- Experiencing places
- Crossing thresholds

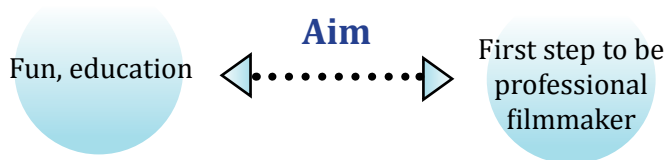
excuse to talk:

- Discuss ideas
- Discuss materials
- Discuss sense of the world

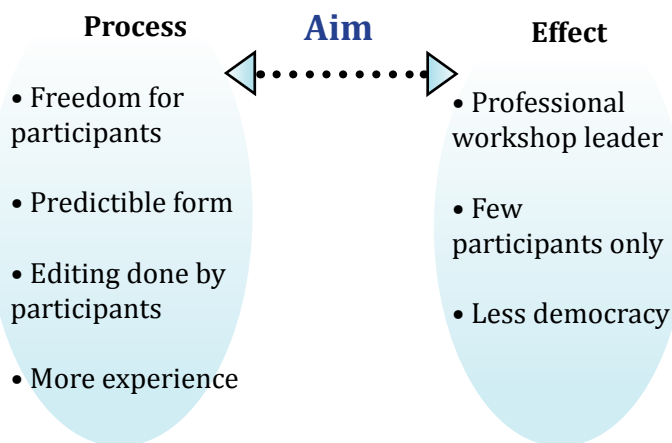
a tool to activate:

- Getting bored on board
- Group process, roles
- Activating communities, creating positive buzz around

Maciek Jakubczyk brukte som case et prosjekt med en gruppe unge tsjetsjenske kvinner som skulle lære om manndom – hva det å være mann er. Og han var tydelig på viktigheten av at definere formålet med prosjektet, som helt klart lå på venstresiden av pila - fun and education. Formålet var på ikke noe tidspunkt et første skritt til den profesjonelle verden. Det er ikke hovedformålet med undervisningen i New Horizons regi.

Maciek utdypede forskjellen i flg. skjema:

Det er viktig for prosessen, at det stilles enkle spørsmål, at innholdet ikke blir for komplisert og som eksempel brukte han Talking heads av K. Kieslowski fra 1979 - Kieslowski spør:

- Who are you?
- Who you want to be?

Det gjør produksjonen:

- Predictable
- Simple – idea/shooting/editing
- Lots of excuse to...
- Lots of interaction
- Universal vs shallow

og det er viktig i forhold til formålet med @lærings-situasjonen/filmen at gjøre det enkelt

- Main question
- 1-2 additional questions
- General aim
- How people will answer?

Maciek brukte de siste 5 minutter på at la salen stille et hovedspørsmål med 1-2 underspørsmål etc.

TIL VIDERE DISKUSJON:

Bør vi formulere en målsetning for handlingsplan, som den polske for grunnivået? dvs. bør formålet med bruken av film på basisnivået være

- Moro og læring
- Proses
- Som gir dem mulighet til å lære og forstå film-språket
- Gir dem en anledning til diskusjon
- Gir dem mulighet for å møte verden
- Og aktiverer dem

Og med det som utgangspunkt vende tilbake til noen av spørsmålene reist etter Tonje Hardersens opplegg

- Hva skal handlingsplanen inneholde - hvilke tilbud skal det være?
- Hvem skal ha ansvaret for det?
- Og med et par nye spørsmål - hvem er best til det - pedagoger, lærere mv.
- Er det lærere og pedagoger, som har bruk for skolering?

Film som et redskap til å lære ligger ikke nødvendigvis best hos profesjonelle filmskapere, på samme måte som forvaltningen heller ikke nødvendigvis ligger best hos NFI og de regionale filmsentre. La os tenke ut av boksen her i forhold til hva som er formålet med undervisningen av grunn nivået- og ikke i forhold til den gamle plan og "pleier".

Mette Bihl, Odense Filmværksted/Talent Camp
Odense holdt under tittelen *12 years a talent.... talent er evnen til at arbeide hardt - et opplegg om Odense Filmværkstedets arbeid for at skape rammer for talentutvikling - både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Aldersgruppen svarer til mediefabrikken og er eldre enn de norske filmverksteders målgruppe - unge voksne.*

Kjerneytelsene er

- Talentutvikling
- Nettverk
- Kommunikasjon

Man kan søke om

- Full støtte - 25.000 kr
- Pitch pulje - 2500 kr

Her til kommer adgang til fasiliteter, rådgivning mv.

Den nye strategi er at satse mere på

- Kreative prosesser
- Transmedier
- Internasjonalisering

“At være et talent er nået man gjør sig til” cit. Claus Buhl

Et talent har

- Mot
- Lidenskap
- Kreativitet
- Utholdenhet

Og er enten

- Det innlysende talent - Naturtalentet
- Det usynlige talent - Den arbeidsomme

Og det snakkes om tre kategorier

Den interesserte

- Avklaring, den første filmen

Den motiverte

- Utvikling, andre – fjerde film

Den toppmotiverte

- Semi- profesjonell, på vei inn i bransjen

Verkstedet bruker et begrep de kaller Zooming -

Det handler ikke om prosjektet - det handler om talentet!

Prosjekter i Odense filmværksted

- Fynske filmfortellinger
- Young docs
- Integrasjon
- Inkubasjonsmiljø
- Talentcamp - den siste samler unge talenter/filmskapere fra hele Europa - og er med på å gi de unge et internasjonalt nettverk

TIL VIDERE DISKUSJON:

Hva kan vi lære av Odense filmværksted? Kanskje først og fremst noe av deres definisjoner av talent og deres beviste utskilleses prosess underveis - talent krever utholdenhet.

Det er mange i interessert kategorien og få i den toppmotiverte - og dermed er verkstedet i sitt arbeid med på å “sortere” talentene - viktig er det også, at det på verkstedet er mulig at få opp til 25 000 kr til et prosjekt, samt utstyr, rådgivning mv. Altså en sandkasse med innspillingsmuligheter. Noe som ikke finnes i noen ordning i Norge - her bruker de unge talenter ofte pengene på leie av utstyr, hvis de er kommet over filmverkstedets alderen.

Espen Nomedal, Tvibit filmverksthus ga en introduksjon til Tvibits virksomhet og viste eksempler på noen av de film, som produseres med støtte fra filmverkstedet og under workshops.

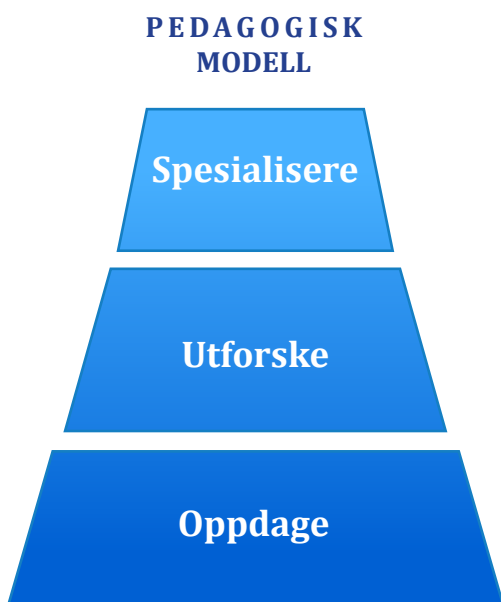
Tvibit er et hus med mange muligheter og filmverkstedet er en av mange aktiviteter for barn og unge. Det har status som regionalt senter (Nord-Norge) for ungdomsfilm i en prosjektperiode 2012-14. De tilbyr

- Kurs
- Mentorer
- Filmbanden
- Konkurranser
- Talentfilmfondet
- Redigering
- Utstyr

Senteret har 5 1/2 ansatte med hver sitt ansvarsområde

Blant aktivitetene kan nevnes: talentutvikling - lokalt og regionalt, talentfilmfond, dokfilmfangst, kortfilmfangst, filmfangst I,II, DKS og andre kurser, internasjonale festivaler, NUFF-festivalen (Nord-Norge og internasjonalt), BYFA - Barenst Youth Film Academy, Screen og Soint Media Initiative - som kobler sammen unge i Nord-Norge med unge i Haiti, Uganda, Sør-Afrika og Kenya.

Filmveksthuset dekker utrolig bredt og hadde i 2013 1086 kursdeltagere, som produserte til sammen 118 film.

Filmfangstprosjekterne oppfanger unge med dokumentar og kortfilmprosjekter. Det kan søkes om 25 000 kr, samtidig gis det kursing, oppfølging mv. Samtidig gir talentfilmfondet mulighet for alle unge mellom 15 og 25 år om støtte på opp til 25. 000 kr.

Filmbanden består av 6 unge (17-21) , som møtes hver tirsdag, ser film, analyserer, får trening i utstyr, lager oppdragsfilm mv.

Tvibit sender også unge og deres filmer til internasjonale festivaler for unge, samtidig som de selv arrangerer festivaler.

Unge filmskapere sendes ut til Kenya, Sør-Afrika mv. for å lage workshops med barn og unge de gjeldende steder.

Senterets drift kostet 4,5 mill i 2013.

Prisen for et barne- og ungdomsfilmveksthus i hver region vil ligge på 25 - 30 mill. årlig.

TIL VIDERE DISKUSJON:

Tvibit arbeider på mange nivåer, men med 1086 unge på kurs i 2103 er det viktig med klar målsetning for arbeidet på grunnnivå - den pedagogiske modell har ikke en nivådeling i forhold til antall, som modellen i Odense filmværksted.

Tvibit når mange og med kvalitet. En god modell for resten av landet. Men 8 x 1086 vil svare til omkring 10 000 unge, som får kvalifisert hjelp til at lave film. Her er målsetningen utrolig viktig, så opplegget og Tvibits virksomhet understreker viktigheten av å diskutere

- **Målsetningen - hvorfor skal de unge introduseres til film**
- **Hva forespeiles de**
- **Hvordan siler vi de virkelig store talenter, som bør inn i bransjen fra?**

Tvibit har mange ansatte med filmfaglig kompetanse og er i motsetning til de andre filmverksteder regionalt. Det kan gi anledning til flg. spørsmål

- **Tar de arbeidet i DKS og kulturskolene fra de filmskapere, som bor i regionen. Arbeid for den kulturelle skolesekk er en viktig inntektskilde for mange filmskapere og kunstnere på andre felter - Samtidig som det gir barn og unge kjennskap og adgang til opphavsmennene og kvinnene til film, litteratur, billedkunst mv.**

- **Kan man tenke seg bedre formidlere end ex. Eivind Lentz, når det gjelder billedkunst og billedforståelse?**

Rune Tellefsen, Norsk Filminstitutt fortalte om **NÅR ER MAN KVALIFISERT TIL Å SØKE STØTTE FRA NFI? Og det ble tydelig, at det ikke finnes vei inn i NFI for unge talenter og filmskapere - eneste mulighet er med hjelp fra en erfaren produsent - som overtar produsentansvaret - det gjelder uansett ordning.**

Dette ses tydelig i kravene til støtte til eksempelvis manuskript, hvor man burde kunne si, at kvalitet og en god historie måtte være første krav. Men NFI krev-er:

- Søkeren/forfatteren må enten ha
- Relevant utdanning på bachelornivå eller høyere, eller ha
- Relevant og dokumenterbar filmfaglig yrkeserfaring

og det samme gjelder

Stipend til kurs i utlandet – samme formalkrav
Kurs/verksteder –søknader

Kun seminarer har åpen påmelding.

Når det gjelder utviklings- og produksjonsstøtte gjelder

- I utgangspunktet ingen formalkrav
- Søknaden vurderes etter en helhetsvurdering av kunstneriske, produksjonsmessige, økonomiske, tekniske og markedsmessige hensyn.
- Det er produksjonsselskapene som søker om støtte
- Kortfilm – nok med enkeltmannsforetak (ellers AS)
- Tips: begynn i et etablert produksjonsforetak!

Men tipset må i aller høyeste grad tas alvorlig. Ingen av ordningene er beregnet på, at unge manusforfattere, regissører og/eller produsenter får mulighet for å prøve seg.

Formålet med tilskuddsordningene er å fremme **audiovisuelle produksjoner** som kulturuttrykk og bidra til å oppfylle gjeldende politiske mål på det audiovisuelle området.

Tilskuddene skal bidra til **kontinuerlig** og **kostnadseffektiv** produksjon av et mangfold av audiovisuelle produksjoner som

- Er basert på norsk eller samisk språk, kultur og samfunnsforhold,
- **Er anerkjent** for høy kvalitet, kunstnerisk dristighet og nyskapning,
- Utfordrer og når et stort publikum i Norge og internasjonalt.

Tilskuddene skal også **bidra til et profesjonelt og sterkt miljø** for audiovisuell produksjon i Norge, til at norske audiovisuelle produksjoner har en sterk posisjon blant barn og unge og skal over tid bidra til å oppnå målet om likestilling i filmbransjen. (min fremhevning)

Formålet inneholder ingenting om unge talenter, nye filmskapere uansett faggruppe. Og overstyrer formålet for nye veier, som skal

- Styrke talentutviklingen i norsk film
- Fremme kunstnerisk vågemot og bidra til utvikling av den norske filmens formspråk og fortelling
- Gi regissører og produsenter bedre mulighet til kun-

stnerisk fordypning og utprøving av nye ideer

Hvor punkt 2 og 3 veier høyere - nye veier er ikke for nye produsenter for eksempel.

Til gjengjeld gis det tilskudd til 8 gange så mange utviklingsprosjekter til kinofilm, som produksjon.

TIL VIDERE DISKUSJON:

- **Hvorfor utvikle flere talenter, når de ikke kommer innenfor døren til NFI**
- **Hvem har så ansvaret for, at disse debuterer**
- **Hvis ansvaret skal ligge i regionene - bør det vel følge midler med til det**
- **Hva bør spilles inn i forhold til filmmeldingen**
- **Hvilke konsekvenser bør det ha for tiltakene på basisnivået og utdannelsesnivået**

Sentrene og kortfilmkonsulentene opplever p.t. et stadig stigende antall søknader - og også i kvalitet. Der finnes minst 7 filmutdannelser i Norge, samt et utall av medielinjer med praktisk film på programmet, likesom et stort antall unge stadig tager filmutdannelser i utlandet. Vi opplever derfor en voldsom årlig tilgang i den del av talentmassen, som Odense Filmværksted ville betegne som Den toppmotiverte - semi- profesjonell på vei inn i bransjen.

Døren til NFI er lukket i og med at det ikke hører under NFIs formål å få de unge talenter videre, sentrenes midler er begrensede. Hva skal de leve av, hvor skal de gå hen?

Samtidig er sentre, filmverksteder mv. med til fortsatt at gjøre flere unge interesserede og sende dem inn i utdannelsesmøllen. Dørene er ikke lukkede til utdannelsesstedene - noen av dem er private og sier ikke nei til en elev, som vil betale, medieutdannelsene har mange plasser, likesom det også er mulig å finne plasser i utlandet. Er man toppmotivert skal man i de fleste tilfeller nok komme inn et eller annet sted - og ellers er der jo masser av muligheter i dagens samfunn for å lave film utenom systemer ettersom kameraene er billige, teknikken enkel, dugnad mulig - selv om det i de færreste tilfelle gir distribusjon.

Vi må ta misforholdet mellom tilgang og muligheter for å leve av filmarbeid alvorlig i våres diskusjon om ny handlingsplan - om den fortsatte vei.

Svein Harberg, leder for kulturkomiteen ved Stortinget *skruede i sitt opplegg om, HVOR GÅR VEIEN VIDERE, SETT FRA STORTINGET tiden tilbake til den første handlingsplan i 2007.*

I 2007 var det viktig å få film ut til barn og unge, samtlig som det var viktig at gi dem redskaper til å arbeide med film og forstå film. Nåtidens unge ser film, som aldri før. Laster ned fra nettet, som apps, lager dem selv med mobilen og forstår kodene i dramaturgien på en helt annen måte end for 7 år siden. Spørsmålet er, hvor vi er på vei hen og det er uansett umulig at forutse fremtiden. En handlingsplan eller strategi må være åpen for forandringer, som følger med tiden. Kulturministeriet ønsker ikke å utstikke handlingsanvisninger og begrensninger, men ønsker at ut stikke retninger og muligheter, samtidig som den ønsker å styrke regionene.

Kulturdepartementer forsøker å åpne døren og oppfordre til at midler finnes andre steder eks. i det private, i noen av de mange stiftelser mv.

Svein Harberg utfordrer aktørene på barn og unge området til å komme med innspill til, hvilke veier det kan være fornuftig at gå videre. Hva målsetningen for dette arbeide bør være og hvem som skal være ansvarlige/aktører. Pt. holder kulturministeren mv. møter med bransjen for å sondere terrenget. De har ikke alle svarene enda.

TIL VIDERE DISKUSJON:

- **Målsetning for filmaktiviteter rettet mot barn og unge**
- **Hvor ligger ansvaret best**
- **Hva er behovet i 2014 - vi er ikke lengre, hvor vi var i 2007 - Norsk film er det heller ikke på det internasjonale plan - så behovet for at få så mange som mulig igjennom for at finne en Trier eller Bier er ikke det samme. Samtidig er presset på midlene enormt d.d.**
- **Det er i høy grad opp til bransjen/sentrene at komme med at innspill til regjeringen om mål, midler, aktører mv. Skal handlingsplanen revideres eller skal der tenkes helt annerledes. Skal det inn under filmmeldingen eller hører det ikke hjemme der.**

Stig Andresen, Norsk Filminstitutt *talte om NASJONAL KOORDINERING AV TALENTSATSNINGEN. Stig Andresen har i 2014 overtatt ansvaret for tildelingen av midler til barn og unge til filmsentre,*

verksteder mv. fra Film&Kino og presenterte oss dels for tall, og noen av tankene han gjør seg om området. For ham var det viktig å understreke, at han og NFI er midt i en prosess på dette område.

Stig Andresen gjør oppmerksom på, at vi med utarbeidelsen av en ny filmmelding og en evt. ny handlingsplan for barn og unge har mulighet for at stokke om kortene. Ansvaret for barn og unge bør ligge regionalt. "Det er viktig å påpeke at det er de regionale filmsentrene som er de viktigste ressursene for filmsatsingen på barn og unge. De er barna og ungdommens nærmeste kontakter. Det er de som finner og følger opp de unge filmtalentene, og sørger for at barn har et godt filmtilbud i sitt nærområde. Ingen byråkrat i Oslo kan styre dette aleine."

I handlingsplanen ble kartet tilpasset terrenget. "Like mye som det var en handlingsplan for hva man skulle gjøre de to neste årene, var det også en registrering og oppsamling av tiltak som allerede var der, med ansvarsoppgaver basert på oppgaver man allerede gjorde, og tiltak man i en ideell verden ville ha gjort, hadde man hatt tid og ressurser til det. "

Men i og med, at handlingsplanen ikke inneholder budsjett eller tidsrammer og heller ikke oppfanger de regionale forskjellene fungerer handlingsplanen ikke som et effektivt og handlingsrettet styringsdokument. Filmsentrene har forskjellige kompetanser, styrker og satsningsområder, hvilket der må tas hensyn til i en ny periode.

Vi er mange som tar dette arbeide alvorlig. Men vi er ikke alltid enige om, hvordan vi gjør det. Derfor har vi bruk for samlingspunkter og en handlingsplan som arbeidsredskap.

I NFI ligger barn og unge området under publikumsavdelingen. Det vil sige, at det betraktes, som en filmkulturell oppgave og dette å få muligheten for at utrykke seg på film har en verdi i seg sjøl. Selv om tiltak som Amandus retter seg mot både bredde og talent.

KUD har ikke gitt føringer på bruk av de 5 mill, som er avsatt for 2015. NFI ønsker å styrke filmsentrenes mandat på dette område. Søknadsfrist 15.10. og der kan max. søkes om 1, 2 mill. pr. søker. Søkere og områder er de samme som tidligere år. Dvs. sentre og filmverksteder. Alle andre må søke gjennom disse. Der kan søkes til lærerkurs, tiltak der barn og unge laver film, kursing av foredragsholdere, filmtiltak for barn. Gjerne på tvers av regionene. Likesom forvalt-

ningen av prosjekter og midler kan delegeres videre, Den beste søknad for 2016 vil være masse aktivitet og masse gode prosjekter i 2015.

Stig spør:

- Hvordan er det unge filmskapere passer inn på dette kartet?
- Hvilket kart er det beste for ungdommen?
- Hvordan skaffer de seg en oversikt over hva de må gjøre for å komme seg videre og utforske sitt forhold til film på et høyere nivå?
- Hva er institusjoner, filmverkstedenes og utdanningsinstitusjonenes ansvar? Har vi ansvar for at talentene forvalter sitt talent?
- På hvilken måte har vi det? Hvor bredt skal vi søke? Hva er aldersgrensen? Når slutter man å være et talent?

I jakten på indrefiletten og videreføringene av talentene hjelper filmsentre som Tvibit og Mediefabrikken i Akershus mange ungdom med å utforske sitt forhold til film og seg sjøl. Dette har også en verdi. Det må vi ikke glemme.

Når vi går fra å gi et breddetilbud hvor ungdom kan få utforske sitt talent til å foredle dette og sende de på en vei videre, har vi også et etisk ansvar til å hjelpe dem så langt det er mulig å finne en vei som fungerer for dem. Det er vårt ansvar å ha oversikt over denne løypa og skape gode holdninger hos ungdommer som har lyst til å jobbe med film.

I forlengelsen av alt dette, er det viktig at vi forbereder ungdom på hva som venter dem når de skal materialisere sitt eget talent.

Når er de modne nok? Utdanner vi de til arbeidsledighet? Hvordan får vi de til å reflektere over dette? Hvordan gir vi dem mulighet til å reflektere over dette?

Når vi orienterer ungdom om realiteten i bransjen, tar vi dem også på alvor. Det er en læringsprosess å nærme seg filmbransjen. De må lære å bli selvgående. De må skjønne at vi i bunn og grunn bare er kontaktpunkter de kan benytte seg av i sin egen utvikling. De må lære seg og erfare hvordan filmbransjen fungerer, og hva de skal gjøre for å tilpasse seg den, samtidig som de ivaretar sitt talent og sine interesser.

Startpakka er en del av Stigs ped-prosjekt, som ble utarbeidet i samarbeid med Siri Harildstad Rutlin, fagleder på Noroff.

Startpakka er ment som en ressurside for unge filmstudenter som vil inn i filmbransjen. Denne siden skal ligge på filmport.no, og være et enkelt orienteringspunkt for studenter og unge filmskapere som vil bli mer kjent med bransjen og utforske mulighetene de har til å bli profesjonelle. Siden skal informere om bransje, støtteordninger, NFI, regionale filmsentre og utdanningsinstitusjoner. Siden retter seg mot studenter som er underveis i et utdanningsløp eller er ferdige og har lyst til å komme videre.

Men en ressurside er kun et verktøy. Et filmsenter eller et filmverksted eller et kurs er kun et verktøy. Ungdom må selv velge å benytte seg av dette. Som en del av arbeidet med startpakka oppdaget de at de unge var passive. Er de passive fordi det ikke helt ser seg selv i dette puslespillet, at gjerne vil, men ikke vet hvor de vil gå. Og hvis de vet det, ha de erfart det? Har de følt det på kroppen? For at de skal kunne orientere seg, må de kjenne landskapet, de må resultat orienteres.

En viktig del av en spisset talentsatsing går derfor også på personlig coaching og bevisstgjøring.

Talentene trenger også møtepunkter, hvor de blir oppmuntret til å satse videre. De trenger å møte omgivelser som tar dem på alvor, avhengig av hvor de er i utviklingen. De trenger å bli en del av et miljø. Amandus er vel etablert, men helt avhengig av at filmsentrene og skolene tar del i dugnaden med å skaffe deltakere og publikum. Filmport er inne i sitt 4. år, og har fortsatt utviklingsmuligheter i måter å kartlegge landskapet for talentene. Den nevnte startpakka er et av flere satsingsområde for å gjøre sida enda mer attraktiv.

Kortfilmfestivalen har funnet rom til filmutdanningene, hvor elevene får mulighet til å møte konsulentene og være på festival, hvor lærere får mulighet til å presentere skolene sine, og diskuterer talentutvikling og pedagogikk.

Hvor er det naturlig at de som jobber med barn og unge har møtes? Hva skal vi diskutere? Amandus er naturlig. Skal vi ta en workshop på søknader under Barnefilmfestivalen 16.-21. september? Slik at søknadene som kommer inn 15. oktober suger til seg de 5 millionene og omsetter de til gode prosjekter?

TIL VIDERE DISKUSJON:

- Er sentrene tettere på barn og unge enn NFI eller hvem er det, som har tilgangen til de unge?
- Hvilket ansvar har vi i forhold til de unge? Tar vi det alvorlig nok?
- har vi midler og kompetanse nok her?
- Møtesplasser - for oss med ansvaret
- Møtesplasser - for de unge. Evaluering av dem vi har. Amandus, Filmport m.v.

Anders Fristad Rudolph, Mediefabrikken i Akershus holdt opplegg under tittelen ANSVAR FOR BRANSJE OG FREMTID. Mediefabrikken har jobbet med talentutvikling i Oslofjord-regionen i snart 30 år. De har en bred erfaring på feltet og ser også veien eller kanskje nærmere problemene med veien fra talent og semi-proff til full proff i betydningen - en som kan leve av at lave film.

Anders Fristad Rudolph åbnede med det sitat av Eskil Vogt:

«Jeg fikk akkurat en liste med spørsmål fra Amandusfestivalen, av typen «hvordan kommer man seg inn i filmbransjen?». Det er ikke noe aspirerende filmskaper bør tenke på. Man bør finne ut hva man er interessert i og fordype seg, finne en stemme der».

Mediefabrikken er:

- En del av kulturvirksomheten i Akershus fylkeskommune
- Fra videoverksted for arbeidsløs ungdom til ressursenter for unge filmskaper
- 4 ansatte (1 i 100%, 2 i 80% og 1 i 60%)
- Samarbeider med Viken filmsenter om talentutviklingstiltak og har Akershus og Viken-regionen som nedslagsfelt
- Driftsmidler fra Akershus fylkeskommune, aktivitetsmidler fra Viken filmsenter, Akershus videregående opplæring, regionale filmtiltak for barn og unge
- Samarbeider med de andre regionale filmsentrene om nettverket og nettsiden Filmport.no og med støtte fra NFI
- Målgruppe: fra videregående til bransje

Mediefabrikken tilbyr de unge:

- Veiledning
- Produksjonsutstyr

- Kurs og verksteder
- Utvikle miljøer og nettverk

Og Mediefabrikken arbeider på flg. nivåer

• Nivå 1 (15-19)

- Bli kjent med og oppdage film som uttrykksform
- Prøve seg frem gjennom å lage film. MYE film
- Utvikle grunnleggende ferdigheter som filmforteller

• Nivå 2 (18-25)

- Utforske film som uttrykksform og seg selv som filmskaper
- Kartlegge og tydeliggjøre talentet (rolle, styrker og svakheter)

- Ta valg

• Nivå 3 (23+)

- Utvikle sin stemme som filmskaper, rendyrket talent
- Jobbe med de så individuelt og skreddersydd som mulig
- Bransjeorientering og nettverk

• Alle

- Lage film, øve seg
- Jobbe ut i fra begrensninger
- Utvikle evnen til å ta imot veiledning, men også å dele idéer og prosjekter med andre

Med følgende tiltak:

• Nivå 1

- Kortfilmskolen

• Nivå 2 og 3

- Talentutviklingsprogrammer
- Viken Akademiet, Filmverksted for ungdom med minoritetsbakgrunn, Utviklingsprogram for dokumentarfilm, Manusverksted for jenter, Fabrikklab – manus og regi
- Masterclasses, fagdager og kortere verkstedsforløp
- Alle nivåer: Veiledning, utlån av produksjonsutstyr
- Viken Ung-fondet

Som regional aktør kan de tilføre de unge filmskaper:

- Se den enkeltes utfordringer og behov
- Gi de skreddersyde utviklings- og veiledningsforløp
- Skape forbindelser til profesjonell filmbransje
- Bringe talentene sammen, skape et miljø og utvikle nettverk
- Gi de et sted å være i og mellom utdanningsforløp og arbeidspraksis

Foreløpig har 8 unge gjennomgått Vikenakademiet og et nyt kull er på vei, mens Filmkollektivet samler 30

unge under samme tak.

Mediefabrikken lever således i høy grad opp til veiviseren og handlingsplanen

- Hovedmål i "Handlingsplan for filmsatsningen for barn og unge" for ungdom i alderen 16-23 år: Gi ungdom mulighet til egenaktivitet og stimulere talentutviklingen.

- Tilby fasiliteter og talentutviklingsprogram til unge filmskapere
- Støtte opp om regionale filmfestivaler og mønstringer for egenprodusert film
- Kurse ungdommer til selv å bli kursholdere
- Sikre muligheter for integrering av unge filmskapere i regional bransjesammenheng.
- Legge til rette for tiltak som rekrutterer unge filmskapere inn i regional bransje.
- Legge til rette for arenaer hvor regional bransje og unge talenter møtes.

Anders skisserer veien videre som følger

- Skille tydeligere mellom filmsenter som rådgivende og støttende funksjon og en utøvende og operativ funksjon
- Øke og tydeliggjøre satsningen på aldersgruppen 20-30 år nasjonalt og regionalt
- Utvikle felles strategi
- Utvikle miljøer og nettverk
- Veiledning og produksjonstøtte øremerket denne aldersgruppen
- Utvikle felles nasjonale talentutviklingsprogrammer og arenaer hvor talentene møtes
- Møte talentene der de er
- Kan Mediefabrikken være en ressurs for talenter fra hele landet?

Men Anders stiller også spørsmål ved om vi skal til å tenke annerledes. For det er jo tydelig at Tvibit, Mediefabrikken, Amandustalent, filmbusser, filmcamps og verksteder i stor grad oppfyller målet for handlingsplanen.

Anders talte om en triangel med 4 nivåer -

- De profesjonelle
- De semi-profesjonelle
- Utdannelsene (Den norske filmskolen mv.)
- Basisnivået -(filmverksteder, DKS, sentrenes tiltak mv.)

Det opplegget vi har hørt viser tydelig, at det ikke har blitt enklere at komme inn i det profesjonelle nivå. Det er ikke enkelt å få de unge til at komme på workshops. Ofte presser vi og skal vi det? I hvert fall ikke når NFI ikke har åpninger for unge talenter og når der står så mange i kø. Bør vi tenke - kommer de av seg selv?

TIL VIDERE DISKUSJON:

- **Anders oppfordrer oss til at tenke annerledes. Vi skal ikke nødvendigvis have flere inn og ikke presse de unge**
- **Skal vi se på grunnivået som et nivå, som ikke skal lede til nivå 2 og tro, at dem der vil og skal der nok skal komme der uansett?**

Maria Kluge, Østnorsk filmsenter holdt opplegg om Amandusfestivalen under tittelen TALENTER I SØKELYSET. Maria Kluge har kun erfaring fra de to siste festivaler og talentworkshops, men Amandus talent ble etablert lokalt i 2008 for i 2010 at blive et nasjonalt tiltak for barn og unge.

Amandusprosjektet består dels av en festivaldel, dels av en workshopdel. Til og med 2013 ble det produsert 3 filmer i grupper av 5 unge valgt ut fra hele landet på bakgrunn av søknad. I 2013 var det i tillegg en manusworkshop i forkant. 3 av disse prosjekter ble produsert under workshoppen.

Maria opplevde, at produksjonen dels skjedde under tidspress, dels med kunstneriske kompromisser. I 2013 sviktet teknikken til og med, så den ene gruppe mistede sitt materiale og måtte improvisere en ny film frem i all hast.

Derfor fikk workshoppen et nytt innhold i 2014.

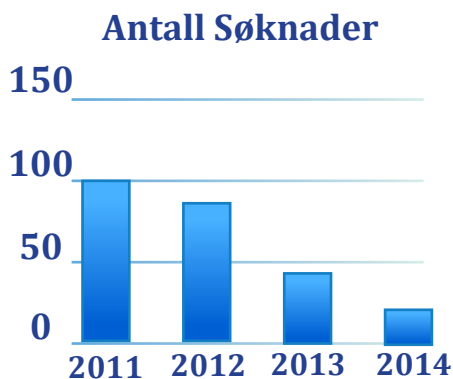
- Praktiske øvelser og verktøy
- Fra idé til pitch
- Intensiv workshop på planlegging:
- Idéutvikling, karakterutvikling, dramaturgi, skuespillerinstruksjon, moodboards, presentasjon
- Profesjonell oppfølging

Etter pitching ble der ut delt et diplom på 10 000 kr til vinneren, samt en hederlig omtale. Maria stiller spørsmål ved om der skal være priser, så noen fremheves på andres bekostning.

Målgruppe, rekruttering, oppfølging:

- 16-20 år
- Første erfaring med eller genuin interesse for filmproduksjon
- Ingen konkret fagfunksjon
- Rekruttering gjennom filmsentrene – 2 plasser hver
- Kvalitetssikring og kartlegging av "talenter"
- Filmsentrene ansvarlig for oppfølgingen: medieverksteder, utstyr, nettverk
- Oppfølging manus: gjennom veilederne
- Filmport: presentasjon av prosjektene

Utbytte?

Som det fremgår av Marias graf blir det færre søknader fra år til år. Søknadene sendes til Amandustalent og nedgangen viser mindre interesse. I 2014 var det 25 søknader og 2 plasser til hvert senter? Hvilket i praksis betyr, at de fleste som søker kommer med. Der velges maks 2 ut av 4 fra de sentre som hadde flest søkere. Og det var et stort arbeide å få 25 søknader. Får vi de beste? Kan vi sikre oss det? Hvordan når vi bedre ut til de unge? Uansett søknader til talentavdelingen er det viktig, at festivalen overlever.

TIL VIDERE DISKUSJON:

- **Vi må spørre oss selv om Amandus talent har overlevd seg selv. Referer til Anders Fristad Rudolfs spørsmål - skal vi trekke de unge inn med vold og makt, når de står i kø senere i systemet og vi ikke har særlig å tilby dem som profesjonelle?**
- **Er det den nasjonale ungdomsfilm festival, som er den viktigste fremover?**
- **Hva er formålet på det store nasjonale plan**
- **At de unge, som deltager lærer en masse er der ingen tvil om - ikke i noen av de prosjekter vi setter i gang.**

Johan Kaos, manusforfatter og regissør på Pornopung fortalte under tittelen UNGT TALENT MED STORE AMBISJONER om sin vei til premieren på spillefilmen Pornopung - utenom NFI, utenom diverse filmskoler, men med litt hjelp fra Filmkraft og før det Trafo, Mediefabrikken og lignende i form av kurser - om alt annet enn regi, tilskudd til kortfilm - men ikke de han selv mente var best. Hvis talent handler om utholdenhet er det en stor del av Johan Kaos talent. Johans historie satte i stor grad problemene for unge talenter i perspektiv - det er enkelt å få hjelp tidlig i utviklingen, men ikke for de topp-motiverte semi-profesjonelle - man skal ha bevist, at man kan før man får lov til at bevise det.

TIL VIDERE DISKUSJON:

- **Hva gjør vi får at lette overgangen fra basisnivået og utdannelsene til et profesjonelt virke**
- **Kan vi tillate oss å gjøre flere unge interesserte, når det er så vanskelig å komme videre**
- **Kunne man tenke seg systemer, som letter veien videre for de toppmotiverte unge.**

Johan Kaos historie handler ikke kun om talent, som manusforfatter og regissør, men også om en utrolig stødig vilje - og et møte med en enkelt eller to underveis, som trodde på ham og hjalp ham litt økonomisk og med rådgivning. Et nok så tilfeldig/heldig møte. Bygger vi virkelig de talenter, som ikke kommer inn eller vil inn på Den norske filmskole på det?

Samir Zedan, lektor ved Nordlands kunst- og filmfagskole fortalte om skolens filosofi og viste klipp fra noen av skolens elevproduksjoner, samt filmen om skolen.

På Nordlands kunst- og filmfagskole undervises der både i film og kunst og som det eneste sted i Norge arbeides der på tvers av disse fagområder. Alle studentene arbeider på hverandres produksjoner og alle får kjennskap til samtlige funksjoner under en filminnspilning.

Sentralt i skolens arbeide står et krav om, at studentene skal lese, skal vite, skal kjenne verdenslitteratur, kunst, psykologi som forutsetning for å lage film.

Skolen er en av de minst 7 utdannelsesmulighetene som finnes innen for film i Norge og den energi og det engasjement Samir Zedan utstrålte, mens han fortalte om sin skole, sine studenter og sin undervisning må smitte av og gi toppmotiverte unge filmskapere. Av-

gangsfilmene vises på festivaler rundt omkring, hvor de markerer seg flott.

TIL VIDERE DISKUSJON:

- **Hva gjør vi får at lette overgangen fra basisniveuaet og utdannelsene til et profesjonelt virke**
- **kan vi tillade oss å gjøre flere unge interesserede, når det er så vanskelig at komme videre**
- **kunne man tenke seg systemer, som letter veien videre for de toppmotiverte unge.**

AVSLUTNINGSDISKUSJONEN

Mang en stein ble vendt i løpet av konferansen. Desverre lykkes det ikke å få DKS med som opplegsholder, og heller ikke Den norske filmskole kunne avse tid. Vi bør ha skoler, DKS og kulturskolene med for at få gjennomslag.

Ideelt sett bør filmsentrene ha en felles holdning - hvilket nok dessverre ikke er så enkelt i og med, at sentrene er like så forskjellige, som fylkene fra nord til sør.

Vi bør lyttes til på neste innspillskonferanse eller ha en halv dag om nettopp denne problematikken.

Spørsmålet er virkelig - hvor skal vi - skal film inn i filmmeldingen? Skal 16 åringene inn i filmsentrene? Eller er kulturskoler, filmverksteder bedre arenaer.

Jo lengre vi kommer opp i trekanten - jo bedre de blir, jo færre midler.

Handlingsplanen er kanskje mer for dem, som er i bunnen av trekanten.

Vi bør finne en felles plattform og det betyr fortsatt diskusjon.

Sørnorsk filmsenter utsender en rapport fra konferansen. Sentrene og NFI fortsetter diskusjonen på møte i Grimstad søndag den 14. 6. klokken 10 - 13 i Cafe Ibsen - hvis andre er i Grimstad den dag er de velkomne.

Sørnorsk filmsenter innkaller alle de regionale deltagerne til møte i begynnelsen av august med hensikt om å dels diskutere hva vi mener bør være målsætning, midler og ansvarlige, dels for å diskutere søknader til puljen for midler til barn og unge.

Inspirasjonsoppleggene fra Eivind Lentz og Richard Raskins er ikke referert i rapporten.

Og må vi ikke spørre her til sist?

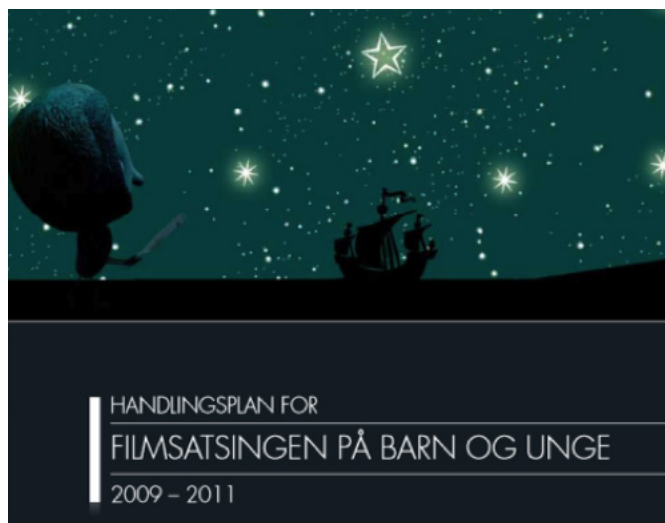
Skal dette bilde fortsatt stå på forsiden av en eventuelt ny handlingsplan?

Hvilke stjerner ønsker vi de skal nå?

Hvilke stjerne forespeiler vi dem, at de kan nå?

Hvilke stjerner håper vi å få?

Nå har vi muligheten til å stokke kortene annerledes. Så la oss bruke den.

2.6. 2014 Kirsten Bonnén Rask med takk for lån av foredragsholderens powerpoints.